

Finansiell Statistik
Værdipapir- og betalingsbalancestatistik

Senest revideret:
29-03-2023

Investeringsforeninger

- 0 Administrative oplysninger om statistikproduktet
- 1 Indhold
- 2 Tid
- 3 Pålidelighed og usikkerhed
- 4 Sammenlignelighed
- 5 Tilgængelighed
- 6 Supplerende dokumentation

0 Administrative oplysninger om statistikproduktet

0.1 Navn

Investeringsforeninger.

0.2 Emnegruppe

Investeringsforeningsstatistik
Penge- og kapitalmarked.

0.3 Ansvarlig myndighed, kontor, person mv.

Danmarks Nationalbank, Finansiell Statistik, Værdipapir- og betalingsbalancestatistik

Birthe Merete Jensen, tlf. 33 63 68 21, e-mail: bmj@nationalbanken.dk

Martin Dencker Raffnsøe, tlf. 33 63 68 50, e-mail: mdr@nationalbanken.dk

0.4 Formål og historie

Formålet med statistikken er at belyse investeringsforeningernes balance med fokus på deres værdipapirbeholdninger og holdere af investeringsforeningsbeviser.

Fra og med 2010 opgøres statistikken månedsvis, mens den tidligere har været kvartalsvis. Den hyppigere frekvens har baggrund i en ny forordning fra den Europæiske Centralbank (ECB) om statistik for investeringsforeninger.

Statistikken var i perioden 1. kvartal 1999 - 3. kvartal 2000 kun baseret på indberetninger fra 90 pct. af foreningerne (målt på formuen). De resterende 10 pct. var estimeret på baggrund af supplerende oplysninger fra bl.a. Investeringsfondsbranchen (IFB) og VP Securities (VP). Fra og med 4. kvartal 2000 indberettede alle foreningerne, og der kom desuden flere oplysninger om deres beholdning af værdipapirer og ejerne af investeringsforeningsbeviserne. Fra 2010 indeholder statistikken flere detaljerede oplysninger om fordelingen af medlemmernes formue, foreningernes porteføljer og investeringskarakteristika.

0.5 Brugere og anvendelsesområder

Statistikken er rettet mod brugere, der har en interesse i udviklingen i de danske investeringsforeninger og mere generelt de finansielle markeder i Danmark. Gruppen omfatter primært de to største investorer i investeringsforeninger, nemlig husholdninger og forsikring og pension, samt økonomer.

0.6 Kilder

Statistikken er baseret på indberetninger fra danske investeringsforeninger eller foreningernes investeringsforvaltningsselskab. For at mindske indberetterbyrden er kildegrundlaget ændret fra 2010. De fornødne værdipapiroplysninger for foreninger, der anvender dansk depotbank, hentes fra Nationalbankens værdipapirdatabase, i det omfang det er muligt. Foruden oplysninger fra depotbanker indeholder værdipapirdatabasen også oplysninger fra VP til brug for både aktiv- og passivside på foreningernes balance. Desuden anvendes informationer fra den Europæiske Centralbanks Securities Database (CSDB) til at identificere udenlandske værdipapirer i foreningens beholdninger. Hvis en forening anvender udenlandsk depotbank, eller hvis oplysningerne ikke kan findes i Nationalbankens værdipapirdatabase, indberetter foreningen selv. Det gælder fx medlemmernes formue i kontoførende afdelinger. Alle foreninger indberetter ikke-værdipapirposter på kvartalsbasis. I ikke-kvartalsmåneder er kildegrundlaget Nationalbankens værdipapirdatabase, de kontoførendes månedlige indberetninger og månedlige stamdataindberetninger fra alle foreningerne. For de manglende værdipapiroplysninger og de resterende balanceposter foretager Nationalbanken estimationer.

Værdipapirerne er i Nationalbankens værdipapirdatabase opgjort på værditidspunkt. Det medfører, at statistikken kan afvige fra foreningernes regnskaber og IFB's offentliggjorte data.

Rapporteringspopulationen omfatter danske foreninger under tilsyn og foreninger, der ikke er under tilsyn, men som administreres af et af Finanstilsynet godkendt investeringsforvaltningsselskab. Foreninger omfatter: Investeringsforeninger, specialforeninger (undtagen pengemarkedsforeninger, som er omfattet af MFI-statistikken), hedgeforeninger, fåmandsforeninger, professionelle foreninger og andre kollektive investeringsordninger.

I perioden 1. kvartal 1999 til og med 3. kvartal 2000 var statistikken baseret på indberetninger fra 90 pct. af foreningerne (målt på formuen). De resterende 10 pct. var estimeret på baggrund af supplerende oplysninger fra bl.a. IFB og VP.

0.7 Indsamlingshjemmel

Nationalbanken indsamler oplysningerne i medfør af [Nationalbanklovens](#) §14 a indsat ved lov nr. 579 af 1. juni 2010, ifølge hvilken Nationalbanken indsamler, bearbejder og offentliggør statistiske oplysninger inden for dens kompetenceområde. De indsamlede oplysninger kan anvendes til andet end statistikudarbejdelse. Det gælder særligt i forbindelse med overvågningen af den finansielle stabilitet og ved tilrettelæggelsen af penge- og valutapolitikken, samt i relation til Nationalbankens deltagelse i det europæiske samarbejde på det finansielle område.

0.8 Respondentbyrde

Respondentbyrden er pålagt investeringsforeningerne. De kan vælge at lade en tredjepart, fx et investeringsforvaltningsselskab, foretage indberetning på vegne af foreningen. Alle indberetter stamdata på månedsbasis, og kontoførende afdelinger indberetter oplysninger om medlemmernes formue på månedsbasis. Alle foreninger indberetter detaljerede oplysninger om balancen på kvartalsbasis, i det omfang oplysningerne ikke hentes fra Nationalbankens værdipapirdatabase.

0.9 EU-regulering

Den Europæiske Centralbanks (ECB's) forordning af 27. juli 2007 om statistik vedrørende investeringsforeningers aktiver og passiver (ECB/2007/8).

1 Indhold

1.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken er en månedlig opgørelse over danske investeringsforeningers aktiver og passiver og bevægelserne på specifikke instrumenter. Desuden indeholder den en oversigt over, hvilke sektorer der holder investeringsbeviserne, og hvilke sektorer investeringsforeningerne investerer i.

1.2 Statistiske begreber

I statistikken opdeles på henholdsvis aktie-, obligations- og blandede afdelinger og fra 2010 også på hedgeafdelinger. Indtil 2010 var hedgeafdelinger ikke selvstændigt udspecificeret, og de var derfor indeholdt i de andre afdelingstyper. Grupperingen foretages på baggrund af afdelingens prospekt og indberettes til Nationalbanken.

Landefordelingen af investeringsforeningers værdipapirbeholdninger foretages på grundlag af udstedernes residens. Tilsvarende landefordelles ejerskabet til investeringsforeningers formue efter medlemmernes residens. Ved residens forstås en enheds geografiske tilhørsforhold baseret på enhedens økonomiske interessetyngdepunkt – dvs. i hvilket land enheden udøver sin væsentligste økonomiske aktivitet i en længere periode (over et år). Landefordeling, herunder opdeling på ind- og udland, følger definitionen af ind- og udland i betalingsbalancen (foretages efter samme residensbegreb). En fortegnelse over ISO-lande- og møntkoder kan ses [her](#). Personer og virksomheder hjemmehørende i Grønland og på Færøerne regnes som udlændinge.

Sektorfordelingen i statistikken følger retningslinjerne i ENS95 (Det Europæiske Nationalregnskabssystem). I statistikken opdeles på følgende hovedsektorer:

- *MFI'er*: Penge- og realkreditinstitutter, andre kreditinstitutter, pengeomærkede foreninger og Nationalbanken.
- *Andre finansielle formidlere*: Investeringsforeninger, investeringselskaber, fondsmæglere, som handler for egen regning, finansielle leasingelskaber mfl.
- *Finansielle hjælpeenheder*: Nasdaq OMX Copenhagen, VP Securities, børsmæglerelskaber, som handler for andres regning og lignende.
- *Forsikringselskaber og pensionskasser*, herunder ATP.

- *Ikke-finansielle selskaber*: Selskaber med hovedaktiviteten inden for ikke-finansielle brancher og lignende.
- *Offentlig forvaltning og service*: Stat, kommuner, sociale kasser og fonde.
- *Husholdninger mv.*: Almindelige husstande, enkeltmandsvirksomheder og nonprofitinstitutioner rettet mod husholdninger (foreninger, fagforeninger og velgørende fonde).

Investeringsforeningers balancer opdeles i følgende hovedposter:

- *Indskud mv.*: Indskud i pengeinstitutter mv. og kontantbeholdninger. Posten er også modpost til penge betalt for midlertidigt modtagne værdipapirer købt af foreninger til en given kurs med en forpligtelse til at tilbagesælge samme (eller tilsvarende) værdipapirer til en forud fastsat kurs på en nærmere angivet fremtidig dato.
- *Obligationer mv.*: Obligationer, indskudsbeviser (certificates of deposit), beviser for efterstillede tilgodehavender, pengemarkedspapirer, virksomhedscertifikater (commercial papers), pantebreve og lignende instrumenter, der handles på de finansielle markeder.
- *Aktier og andre kapitalandele*: Aktier, anpartsbeviser og andre ejerandele. Beholdninger af andele udstedt af investeringsforeninger og visse typer af investeringsselskaber posteres dog under andele i investeringsforeninger.
- *Andele i investeringsforeninger*: Beholdninger af investeringsforeningsbeviser og andre former for andele udstedt af investeringsforeninger/selskaber, hvis eneste formål er at investere de indkomne midler på pengemarkedet, kapitalmarkedet eller ejendomsmarkedet. Posten inkluderer andele i såvel kontoførende som bevisudstedende investeringsforeninger samt andele i investeringsselskaber, som udelukkende beskæftiger sig med kollektive investeringer i omsættelige værdipapirer.
- *Finansielle derivater*: Markedsværdien på foreningernes finansielle derivater (terminsforretninger, futures, optioner, swaps, FRA'er og lignende). Balanceposten opgøres brutto. Det betyder, at derivater med en positiv markedsværdi på balancedagen føres under aktivsiden, mens derivater med en negativ markedsværdi føres under passivsiden.

- *Ikke-finansielle aktiver*: Omfatter investering i materielle faste aktiver (fx boliger, andre bygninger og anlæg og erhvervsbygninger) samt ikke-finansielle aktiver, materielle eller immaterielle, som skal anvendes af foreningen i mere end ét år. De omfatter jord og bygninger, som foreningen disponerer over, samt maskiner og inventar, software og anden infrastruktur.
- *Øvrige aktiver*: Aktiver, der ikke falder ind under de øvrige aktivposter, fx anlægsaktiver, tilgodehavende renter og udbytter, periodeafgrænsningsposter (fx uafviklede salg af værdipapirer) og øvrige tilgodehavender, der ikke kan henføres til foreningernes hovedaktivitet. Er de samlede aktiver mindre end de samlede passiver, vil posten desuden omfatte en opskrivning, så summen af aktiverne bliver lig summen af passiverne.
- *Lån*: Lån ydet til den rapporterende forening, hvor der ikke ligger dokumenter til grund, eller som er repræsenteret ved et enkelt dokument (også selv om det er blevet omsætteligt). Herunder gæld, som foreningerne måtte have til andre, fx skyldigt administrations- eller rådgiverhonorar. Posten er også modposten til penge modtaget for værdipapirer, som foreningen midlertidigt har overdraget til en given kurs med en forpligtelse til at tilbagekøbe samme (eller tilsvarende) værdipapirer til en fastsat kurs på en nærmere angivet fremtidig dato.
- *Medlemmernes formue*: Investeringsforeningsbeviser udstedt af bevisudstedende investeringsforeninger og andele i kontoførende investeringsforeninger. Posten kan sidestilles med den formue, som foreningerne forvalter for medlemmerne.
- *Øvrige passiver*: Passiver, der ikke falder ind under de øvrige passivposter, fx skyldig udlodning til medlemmer, skyldig selskabskat, periodeafgrænsningsposter (fx uafviklede køb af værdipapirer) og eventuel gæld, der ikke kan henføres til foreningernes hovedaktivitet. Er de samlede passiver mindre end de samlede aktiver, vil posten desuden omfatte en opskrivning, således at summen af passiverne bliver lig summen af aktiverne.

Der kan beregnes en konsolideret formue ved at trække aktivposten "Andele i investeringsforeninger udstedt af residenter i Danmark" fra formuen (passivposten "Medlemmernes formue").

Balanceposter opgøres normalt til aktuelle markedspriser på sidste bankdag i perioden. Hvor markedspriser ikke objektivt kan fastsættes, fx i

forbindelse med unoterede aktiver og passiver, anvendes bedst mulige skøn for markedsværdien.

Obligationer mv. opgøres fra 2010 til dirty prices, dvs. inkl. vedhængende rente.

Andele udstedt af investerings- og specialforeninger opgøres til deres indre værdi.

Balanceposter i fremmed valuta omregnes til danske kroner med Nationalbankens noterede valutakurser på periodens sidste bankdag. For valutaer, hvor Nationalbanken ikke noterer en kurs, anvendes en alternativ pålidelig kilde.

Transaktioner, dvs. køb og salg af værdipapirer, opgøres ligeledes til markedsværdi. Transaktionerne opgøres netto, dvs. nettokøb på aktivsiden og nettosalg på passivside. Transaktioner registreres på handelsdagen. Udtrækninger eller afdrag på fx obligationer opfattes også som transaktioner.

Opgørelsen omfatter ikke gebyrer, provisioner, kommissioner og lignende betalinger for tjenester ydet i forbindelse med transaktionen. For værdipapirer ekskl. aktier opgøres transaktionerne indtil 2010 ekskl. handelsrente/vedhængende rente.

Ved opgørelse af nye aktier registreres til emissionskurs/markedsværdi. Det indebærer, at erhvervelsen af fondsaktier, hvor emissionskursen/markedsværdien er lig 0, ikke medtages som en transaktion.

Alle beløb i valuta omregnes til danske kroner med den valutakurs, der var gældende på handelsdagen.

2 Tid

2.1 Referencetid

Statistikken opgøres på månedsbasis.

2.2 Udgivelsestid

Statistikken offentliggøres den 21. bankdag efter referenceperiodens afslutning. I kvartalsmåneder offentliggøres en NYT, mens data opdateres månedligt.

2.3 Punktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

2.4 Hyppighed

Statistikken offentliggøres hver måned.

3 Pålidelighed og usikkerhed

3.1 Samlet pålidelighed

Statistikken har en 100 pct. dækningsgrad, hvorfor pålideligheden primært er relateret til kvaliteten af de enkelte indberetninger og værdipapiroplysningerne i Nationalbankens værdipapirdatabase. Den samlede pålidelighed vurderes derfor at være god.

3.2 Usikkerhedskilder

I og med, at statistikken har en dækningsgrad på 100 pct., kan potentielle usikkerhedskilder reduceres til at omfatte investeringsforeningernes indberetninger og Nationalbankens værdipapirdatabase. Usikkerheden forbundet med indberetningerne relaterer sig umiddelbart til forkert opfattelse af definitioner og fejlagtige oplysninger. Da der sjældent sker udskiftning blandt indberetterne, vurderes det, at sandsynligheden for fejlopfattelse af definitioner ikke er væsentlig. Sandsynligheden for, at der indberettes fejlagtige oplysninger, er naturligvis altid til stede, dog er der også en høj sandsynlighed for, at sådanne fejl opdages i de interne kontroller. Derudover foretager Nationalbanken estimationer på månedsbasis, som selvsagt vil være behæftet med usikkerhed.

3.3 Tal for usikkerhed

Der foreligger ingen usikkerhedsberegninger.

4 Sammenlignelighed

4.1 Sammenlignelighed over tid

Statistikken var i perioden 1. kvartal 1999 - 3. kvartal 2000 kun baseret på indberetninger fra 90 pct. af foreningerne (målt på formuen). De resterende 10 pct. var estimeret på baggrund af supplerende oplysninger fra bl.a. IFB og VP. Fra og med 4. kvartal 2000 indberettede alle foreningerne, og der kom desuden flere oplysninger om deres beholdning af værdipapirer og ejerne af investeringsforeningsbeviserne. Fra 2010 indeholder statistikken flere detaljerede oplysninger om fordelingen af

medlemmernes formue, foreningernes porteføljer og investeringskarakteristika.

4.2 Sammenlignelighed med anden statistik

IFB's markedsstatistik er tilnærmelsesvis sammenlignelig med to forhold: at populationerne ikke er 100 pct. identiske, og at anvendelsen af Nationalbankens værdipapirdatabase, hvor opgørelsetidspunktet er tidspunkt for valør, medfører, at statistikken kan afvige fra IFB's offentliggjorte data.

4.3 Forhold mellem foreløbige og endelige tal

Statistikken revideres normalt 2 referenceperioder tilbage, når den indeværende måned offentliggøres, se i øvrigt [Nationalbankens revisionspolitik for finansiel statistik](#) med tilhørende [revisionscyklus](#).

5 Tilgængelighed

5.1 Distributionskanaler

Offentliggøres månedligt på:

www.nationalbanken.dk

<http://nationalbanken.statistikbank.dk>

www.statistikbanken.dk

5.2 Grundmateriale: Lagring og anvendelsesmuligheder

Kilder og metoder omhandler ikke tal, der lagres.

5.3 Dokumentation

Se Finansiell Statistik.

5.4 Øvrige oplysninger

Der foreligger ikke øvrige oplysninger.

6 Supplerende dokumentation

Ingen.